

PROTOKOLL

fra møte i **Fylkesstyret i Trøndelag**

Møtedato 07.11.2023
Møtetid kl. 10:00
Møtested Bøndernes Hus,
Trondheim

Vår dato: Vår Dato
Utvalgssekretær Anne Kindseth Føll
Telefon

Sak 22/00864

Som medlemmer møtte:

Petter Harald Kimo, Hanne Staverløkk, Kjell Erik Berntsen, Gunnar Alstad, Torstein Næss, Camilla Strøm Johansen, Arnt Ove Løvås, Malin Solberg (STBU)

Forfall: Andrea Murvold (1.vara), Laila Iren Veie (STBK)

Som varamedlem møtte:

Til behandling:

Besøk av daglig leder Stig Runar Størdal fra NRL Nordvest. Tema prosess i NRL

Faste saker 7/24 22/00865-7 Faste saker 7. november

Faste saker for styret i Trøndelag Bondelag:

- 1/2023 Godkjenning av innkalling og saksliste
- **Vedtak: Godkjent**
- 2/2023 Godkjenning av protokoller
Protokoll 2. oktober
- **Vedtak: Godkjent**
- 3/2023 Referat fra faste utvalg og prosjekter
- 4/2023 Rapport fra fylkesstyret og fadderlag
Kort orientering om møte i rovviltnemda region 6,
27. oktober – Kjell Erik
Gjennomgang av fadderlagsrunden
- 5/2023 Medlemsoversikt
30/10-22: P2: 3713, P1: 3716, P3: 1412 Totalt: 8841
30/10-23: P2: 3674, P1: 3569, P3: 1384 Totalt: 8627

6/2023 Invitasjoner/møter/arrangement – Møteplan

Møteplan 2023 – Trøndelag Bondelag

- **Møteplanen** skal være et verktøy som viser hvilke aktiviteter av større karakter styret og de ansatte deltar på. Vi skal etterstrebe og holde denne så oppdatert som mulig og planen er et levende dokument som legges frem for styret ved hvert styremøte. I forkant av hvert styremøte vil styremedlemmene og de ansatte få tilsendt utkast av planen med anmodning om å melde tilbake aktiviteter som skal inn i møteplanen.
- **Terminplan** legges frem hvert halvår og inneholder oversikt over styremøter, repskap, ledersamling, ledermøter, lederkonferanse, årsmøter og konferanser av sentral karakter.
- **Arbeidsutvalget** setter opp ad hoc-møter, alt etter hvilke oppgaver som til enhver tid skal løses. Det er derfor ikke lagt inn faste møtedatoer for arbeidsutvalget.

1.	Årsmøte i Singsås og Støren		Hanne	
2.	Årsmøte i Overhalla Bondelag			
2.	Årsmøte i Snåsa Bondelag			
2.	Årsmøte i Vuku Bondelag		Gunnar	

3.	Årsmøte i Sandvollan Bondelag			
3.	Årsmøte i Sparbu Bondelag			
4.	Årsmøte i Nesset Landbrukslag			
6.	Årsmøte i Hølonde Bondelag		Arnt Ove	
6.	Årsmøte i Lånke Bondelag		Gunnar	
10.	Årsmøte i Skogn Bondelag		Jørn Magne	
10.	Årsmøte i Stod Bondelag			
15.	Årsmøte i Skatval Bondelag			
23.	Årsmøte i Frosta Landbrukslag			
23.	Årsmøte i Ogndal Bondelag		Petter H.	
27.	Årsmøte i Beistad Bondelag			
7.	Styremøte	Trondheim - BH	Fylkesstyret og ansatte	
15. - 17.	Tema- og skattekurs	Røros	Anne	
22. - 24.	Tema- og skattekurs	Steinkjer	Brita	
30.	Ledermøte	Scandic hotel, Hell	Lokallagsledere, fylkesstyret og ansatte	
Desember				
6. - 7.	Styremøte i Norges Bondelag	Landbrukets Hus		
8.	Styremøte	Kvithamar		

7/2023

Media

8/2023

Fylkeskontoret informerer

- Orientering om årsmøtene i lokallaga
 - Innen 1. november har 40 lokallag gjennomført årsmøte
 - 22 lokallag har fått besøk av fylkesleder/styremedlemmer/vara eller ansatte
 - 5 lokallag har ikke gitt tilbakemelding på årsmøtedato, direktekontakt til de lokallagene det gjelder.
- Status ledermøte – Anne
- Reindriften i Trollheimen – status prosess saman med Møre og Romsdal – Pål Krister

9/2023

Rapport fra Bygdekvinnelag og Bygdeungdomsalg

NTBU:

- Planlegging av HA for 2024 og jobber med å signere kontrakt for plass
- Planlegger årsmøte i februar
- Mange i fylkesstyret skal over i hovedkomitee til høstarrangementet.

STBU:

- Nettopp gjennomført høstkurs for våre tillitsvalgte sammen med Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal. Har jobbet med å få ned kostnad og endte på 2000 kr per deltager noe vi er fornøyde med
- Julebord for styret
- Årsmøte i februar - mange utskiftninger tror vi i styret
- Sliter med medlemmer

Fra NTBK:

-OsteVM – det var få som stoppet og spurte hvem vi var, men det var flere innom som var medlemmer/hadde vært mm. Vi var ca 10 fra NTBK som spiste mat sammen utpå ettermiddagen, og de mente det hadde vært en opplevelse. NTBK var der 28.okt.

-Bygdeløfte – jeg er usikker på hvor mange lokale bondelag som har tatt initiativ til samordning med bygdeungdomslag og bygdekvinnelag den siste uka. Uttalelsen sender jeg til fylkestinget og regionale medier.

-Ellers er det årsmøtetid i lokallagene. Alle henger med fortsatt. Har laget presentasjon distriktslaget bruker på lokallagsårsmøtene .

Fra STBK:

-STBK hadde en fin dag under OsteVM, men vi hadde svært få innom. Stor opplevelse å få se 4500 oster presentert pluss alle stands med ysteri osv osv. Melkeseparatoren vi hadde demonstrasjon med, skapte liten interesse. STBK var der 27.okt.

-Bygdaløftet: Anne Irene Myhr har laget oversikt over lagene (BL, BU, BK) i Trøndelag, slik at de kan ta kontakt seg i mellom rundt om i kommunene våre i Trøndelag. I tillegg har hun laget en uttalelse pva av oss. Men jeg har sett lite av aktiviteter. Det jeg har gjort lokalt (Ørland), er å bringe saken inn på arbeidsplanen til Ørland BL.

Hva vil Trøndelag Bondelag gjøre framover? Bygdaløftet skal vare i 2024, kanskje lengre?

-STBK hadde Bygdastreif (samling hvert år) ved Vinjefjorden 7.okt. 1/3 av lagene representert. Vi besøkte Grønseth Skysstasjon.

-Lokallagenes årsmøter holdes etter hvert. Litt nedgang i medlemstall.

Sak 45/23

20/00815-4 Styreevaluering 2023

Denne saken er konfidensiell

46/23 23/00659-17 Trøndelag - intern høring av ny jordvernstrategi for Norges Bondelag

Vedtak

Trøndelag Fylkesstyre stiller seg bak foreslått høringsuttalelse. Innspill fra lokallagene er lagt inn i samlet innspill, i tillegg til å ligge som vedlegg til saken ved intern oversendelse.

Gunnar Alstad vil presentere foreløpig innspill fra Trøndelag Bondelag under berammet interne innspillskonferanse den 6. november.

Saksutredning

Bakgrunn

Bondelaget har en egen jordvernstrategi fra 2018. Siden denne strategien ble utarbeidet, har den nasjonale jordvernstrategien blitt oppdatert tre ganger. Dette medfører et behov for å oppdatere målene i vår egen strategi, siden mange av disse i dag er oppnådd. I tillegg, som følge av samfunnets utvikling, har det også dukket opp nye problemstillinger som kan gjøre det nødvendig å utvide den eksisterende jordvernstrategien til Bondelaget, slik at vi har et tydelig standpunkt til temaer som i stadig større grad blir relevante og dagsaktuelle.

Formål og hovedmål for jordvernarbeidet i Bondelaget ligger fast, jf. vår egen jordvernstrategi, men endringene som nå har kommet i den nasjonale strategien betyr noen endringer i tiltak og prioriteringer, jf. oppsummeringen over de viktigste tiltakene for Bondelagets videre arbeid med et styrket jordvern.

De overordnede målene for jordvernarbeidet er også en del av arbeidet med næringspolitisk program (NPP), som skal under revidering frem mot årsmøtet i 2024. Fagteam Matjord har laget et notat som kommenterer alle de 19 tiltakene i den nye nasjonale jordvernstrategien, se vedlegg.

Gjeldende vedtak fra styremøte for Norges Bondelag den 22.08.2023 –

sak 10/24 22/00573-4 - Ny nasjonal jordvernstrategi:

Norges Bondelags jordvernstrategi oppdateres med utgangspunkt i nødvendige endringer som følge av at Stortinget vedtok ny nasjonal jordvernstrategi i 2023. Strategien skal utvides til også å omhandle beiteressurser i utmark, og sambruk av arealer til fornybar energiproduksjon. Ny jordvernstrategi legges fram for, og vedtas av, styret i Norges Bondelag i løpet av inneværende år.

For å sikre en god involveringsprosess, har Trøndelag bedt om innspill fra alle våre lokallag i Trøndelag. I tillegg hadde vi en muntlig gjennomgang under lokallagpraten 16. oktober, med Anja Narie Jahr. På den måten kan vi sørge for at Bondelaget i størst mulig grad er samstemte om målene vi setter i den nye strategien på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Det er berammet en muntlig høring, der alle innspillene fra hvert fylke presenteres på Teams den 6. november, foreløpig berammet kl. 12.30-14.30. Hvert fylket forbereder seg på et innlegg på om lag 5 minutter.

Innledning

Trøndelag er preget av utbygging og planlegging av ny E6, i tillegg skal E39 og jernbane utbedres. Dette er betydelig infrastruktur som medfører store tap av matjord. Vi savner en tydeligere prioritering og samhandling mellom forvaltning, prosjektledelse og entreprenør innen veg, bane og sjø i en tidligere fase på regionalt og nasjonalt nivå.

Våre medlemmer i Orkland, Melhus, Stjørdal og til Steinkjer opplever et stadig økende arealpress på dyrka- og dyrkbar jord (Jf. regional plan for arealbruk i Trøndelag). Så lenge forpliktende byvekstavtaler og miljøpakker kommer foran matjord med meget god jordkvalitet, har vi et tydelig behov for et økende fokus på bruk og vern av matjord. Så lenge vi fortsetter å bygge ned

god matjord, vil behovet for dyrka jord bli vesentlig større med tanke på erstatningsareal jf. produksjonsnivå. Når arealer som ligger rundt byer og tettsteder opplever et stadig økende press for nedbygging, vil presset på erstatningsareal og målet med å opprettholde produksjonsnivået jf. beregnet selvforsyningsgrad og ønsket beredskap - forflyttes til distriktene. Er det da lagt opp til samhandling mellom kommunene for langsiktig og bærekraftig arealplanlegging?

Trøndelag Bondelag ønsker å komme med følgende tilbakemeldinger og innspill jf. internt høringsnotat:

De mest sentrale målene:

Sterkere juridisk vern:

Det bør belyses både fordeler og ulemper ved et sterkere juridisk vern. Vernet bør sees i sammenheng med evnen til økt matproduksjon i hele landet - matberedskap, selvforsyning og de klimautfordringene vi ser her i Norge og ellers i Europa. Jordvern er ansett som avgjørende for norsk samfunns- og matsikkerhet og bærekraftig utvikling (Bardalen mfl. 2023), i motsetning til næringspolitikken mer kortsiktige perspektiv. Vil man kunne etterleve «landbruk over hele landet» dersom man skal godta at vernehjemmelen skal kun gjelde «de viktigste jordbruksarealene»?

Trøndelag Bondelag er derfor enig i foreslått oppdatering om at Bondelagets jordvernstrategi må tydeliggjøre at den nasjonale strategiens mål om sterkere vern av kun de viktigste jordbruksarealene utvides til å gjelde all matjord.

Innskjerpet jordvernmål jf. hurdalsplattformen:

Regjeringens (2023) nye jordvernstrategi beskriver at planlegging etter plan- og bygningsloven er det viktigste verktøyet for å sikre jordvernet, og at tilstrekkelig kompetanse og kapasitet i planleggingen er en nødvendig forutsetning. Det bør utarbeides et nytt brev eller rundskriv som tydeliggjøres forventningene til ansvarlig myndighet.

Trøndelag Bondelag mener vår jordvernstrategi burde si noe om forventningene vi har til kommunale jordvernstrategier.

Avbøtende og kompenserende tiltak:

Det bør utarbeides et brev eller rundskriv til kommunene som synliggjør hva man ut i fra samfunnsnyttene kan anse som nødvendig med tenkte på omdisponering og jordflytting som et siste alternativ. Forventninger til hvordan kommunen kan jobbe med jordvern i kommuneplanens samfunnsdel, og vedtas som en bestemmelse i kommuneplanens arealdel.

Våre medlemmer er som nevnt sterkt berørt av E6 utbyggingen i Trøndelag, og opplever store avvik, mislikehold og oppfølging av kommunale vedtak og godkjente matjordplaner.

Vi bør derfor omtale krav i anbud og intensjonsavtaler som sentrale grep for et styrket jordvern, og at slike avtaleverk skal være i tråd med kommunens jordvernstrategi. Det bør fremkomme hvem som er ansvarlig og hvilke konsekvenser dette gir for kommune, utbygger og prosjekteier. Hvem er foretrukket til godkjenning av matjordplaner, når kommunen selv har en egeninteresse for ønsket by- og samfunnsutvikling?

Veileder for matjordplaner i Trøndelag har vært ute på høring, der våre lokallag har vært med å gi sine innspill til veilederen.

Trøndelag Bondelag mener vår strategi bør sette strengere krav til regionale veiledere for matjordplaner og presisering av at avbøtende og kompenserende tiltak er kun et siste alternativ. Matjordplaner bør godkjennes av en nøytral uavhengig part, men i tett dialog med kommunen jf. vedtatt kommunal jordvernstrategi og regional veileder for matjordplaner.

Der dyrka og dyrkbar jord inngår i opsjonsavtaler, bør prosjektansvarlig sette av en prosent sum i en etablert depositumskonto med retningslinjer, som sikkerhet for grunneier.

Der prosjektansvarlig berører dyrka og dyrkbar jord, bør det settes krav til entreprenør om sertifisering iht. kunnskap og håndtering av jord, og jordstruktur.

Jordvern i landbruket:

Her må landbruket bli bedre til å kommunisere på hvorfor en del nedbygging vil være uunngåelig for bonden, og at de vurderingene som tas av landbruksfaglig hensyn jf. jordloven, bør i større grad synliggjøres i politiske behandlinger og administrative vedtak.

Trøndelag Bondelag mener vår strategi må presisere jordlovens formål og at det for næringen, i stor grad handler om å synliggjøre og dokumentere de allerede eksisterende landbruksfaglige vurderingene som gjøres i enkeltsaker jf. jordloven §9. Vi mener det er rett å presisere begrepet jordbruksproduksjon jf. jordlova § 9 og rundskriv M-2/2021.

Trøndelag Bondelag støtter at driveplikten må følges opp bedre, både av næring og kontrollmyndighet. Vi ser det nødvendig at kommunen blir gjort kjent med at det finnes regionale tilskuddsmidler for å kunne iverksette tiltak som kan fremme økt bevissthet og søkelys på uønsket gjengroing og dårlig drevet jord.

Trøndelag Bondelag mener man kan unngå bevisst dårlig skjøtsel og drift av areal hvis det innføres krav om at det må foreligge dokumentert avlingsnivå siste 5 år før gitt areal kan bli omsøkt som areal for omdisponering.

Forslag til utvidelse av Bondelagets strategi:

Sambruk på jordbruksarealer:

Arealplanlegging og arealbruk utfordrer behovet for vekst og vern.

Trøndelag Bondelag mener vi i vår strategi må være tydelige på at vår nasjon må aldri komme i den posisjon at det er mere lønnsomt å bruke dyrka og dyrkbar jord til å produsere fornybar energi og ikke til matproduksjon. Det vil aldri være god beredskap.

Utmark og beiteressurser:

Bondelagets jordvernstrategi bør omtale disse arealene i tråd med næringspolitisk program og kan omtales som en del av helhetsbildet inn under sambruk av jordbruksareal med tanke på fritidsbebyggelse. I Trøndelag er hytteutbygging er reel trussel for stor andel av fôr grunnlaget til mange små- og mellomstore bruk og fjell - landbruket spesielt.

Trøndelag Bondelag mener jordvernstrategien bør omtale og fremme kommunens handlingsrom iht. å legge inn avsatte og prioriterte beiteområder i sitt planverk.

Bedre sikringstiltak og beredskap for et sterkere jordvern:

Det er ingen tvil om at dette er ett av mange viktige forebyggende tiltak som styrker jordvernet. Forebyggende tiltak på lik linje med drenering, hydrotekniske tiltak, jordpakking, god jordhelse, gjødsling, håndtering av jordmasser ved veibygging, kommunal jordvernstrategi, presisjonsutstyr m.m.

Trøndelag Bondelag mener det er vesentlig å nevne flere områder dersom jordvernstrategien først skal omtale forebyggende tiltak for et sterkere jordvern. Ikke minst bør man her henviser til landbrukets klimaplan og strategi for bærekraftig matproduksjon.

Andre aktuelle problemstillinger

Gradering:

En forbedret kartlegging av eksisterende jordkvalitet gir oss et mer korrekt øyeblikks-bilde, men som kartlag bør det stille krav til hvorvidt ett kartlag kan benyttes som et argument for ev. omdisponering. Det må synliggjøres at man sjelden i kartleggingen, vet hvordan andre vil lese eller tolke dette i en ev. konsekvensutredning. Det bør i større grad settes krav til formålet med kartleggingen, og at man setter strengere krav til bruken av datainnhenting. Statsforvalter kan være riktig instans til å holde en hånd om dette og innføre strengere krav til bruk av ulike kartlag

på ett og samme areal. Det burde stilles høyere krav til sertifisering fra plankontor og prosjektleder.

Jord kan være definert som nokså uegnet for planteproduksjon, men i realiteten kan det være jord som over flere tiår har vært benyttet til produksjon av matpotet og gulrøtter i vekstskifte med korn. Fin matjord. Ved eventuell nedbygging vil da ikke gårdbruker få den erstatning de har krav på. Samt at nedbyggingen vil da kunne bli gitt på feil grunnlagsmateriale.

Trøndelag Bondelag mener vår strategi skal være positiv til forbedret kartlegging, men være tydelig på at det må stilles krav om bruk av data, samt innhenting av lokalkunnskap før ulike kartlag kan brukes som argument for og imot i en saksbehandling/ ev. omdisponering.

Flytte myndighet til Statsforvalteren:

Trøndelag Bondelag mener det handler om å se all arealbruk i en og samlet målsetting, og da kan ulik tilnærming og forventning til kommunal planmyndighet være en utfordring i en bærekraftig arealbruk og planlegging. Våre medlemmer og vedlagte innspill, uttrykker en usikkerhet på om løsningen på dette ligger i å flytte myndighet til Statsforvalter. Vi tror usikkerheten i stor grad omhandler frykten for å svekke lokal myndighet og lokalkunnskap, fremfor å se fordelene med et styrket jordvern.

Trøndelag Bondelag mener det er ingen tvil om at å flytte myndighet til Statsforvalter vil styrke jordvernet. Men før Bondelagets jordvernstrategi skal være tydelig på dette, bør vi i vår strategi synliggjøre konsekvensene og behovet for lokal forankring og samhandling i administrasjon der saker har hjemmel både i plan- og bygningslov og jordlova. Vår strategi må si noe om forventet lokal forankring ved flytting av myndighet, slik at våre medlemmer er trygge på at lokalkunnskapen i enkeltsaker blir ivaretatt på en god måte.

Tilbakeføring av avsatt areal til bolig, næring og fritid til LNFR -formål:

Når det gjelder frigjøring av areal som i kommuneplanens arealdel er avsatt til formål bolig, næring og fritid, men som ikke er bebygd ved neste rullering av kommuneplanens arealdel eller ev. utvidelse av områdeplan – bør Statsforvalteren som klageinstans være enda tydeligere på at man automatisk vil legge inn innsigelser ved nye tiltak til samme formål.

I arbeidet om **økt bevisstgjøring blant lokalpolitikere over allerede omdisponerte områder** – observeres det en tydelig usikkerhet til hvordan man kan utprøve den lokale planmyndigheten og hvilke konsekvenser det kan gi.

Det bør opparbeides en aksept for å snu i saker som omhandler viktige nasjonale verdier, både dyrka og dyrkbar jord.

I en konkret sak der kommunestyret er delt om å reversere og bevare matjord på Gimsøya, blir av den lokale næringsforeningen omtalt i lokalavisa «å være i strid med en forutsigbar og et næringsvennlig klima for kommunen».

Sitat «Vi oppfordrer derfor våre politikere til å ta hensyn til det langsiktige perspektivet og konsekvensene av enhver reversering av allerede etablerte planer. For å opprettholde tilliten til Melhus som en kommune som er klar for fremtidig vekst og utvikling, må vi ha en solid og stabil politikk som ikke endrer seg med hvert politisk skifte.»

Trøndelag Bondelag har følgende innspill/tillegg å komme med utover nevnte problemstillinger ved en ev. utvidelse av jordvernstrategien:

Veileder som fremmer tiltak og politiske talerpunkt for et styrket kommunalt jordvern:

Trøndelag Bondelag mener det bør utarbeides en veileder for kommuner og fylkeskommuner iht. Bondelagets jordvernstrategi. Lik det vi har utarbeidet i hefte for «Klimaarbeid i landbruket» Tiltak rettet mot kommuner og fylkeskommuner [Klimaarbeid i landbruket \(kilde.no\)](http://Klimaarbeid%20i%20landbruket%20(kilde.no))

Kommunal jordvernstrategi:

Trøndelag Bondelag mener Bondelagets jordvernstrategi bør oppfordre alle kommuner til å utarbeide en kommunal jordvernstrategi. Der alle kommuner forplikter seg til å definere tiltak som bygge opp om en nullvisjon for omdisponering av dyrka- og dyrkbar jord, og at det sees i tråd med kommunens ev. gjeldende miljøpakke og/eller byvekstavtale.

Statsforvalter bør utarbeide en regional veileder som sammenfatter regionens kommunale jordvernstrategier.

Næringspolitisk program 2024-2028:

Trøndelag Bondelag mener det kommende arbeidet med næringspolitisk program blir viktig for et styrket jordvern. Vi har forventning om at det legges sterke føringer for hvordan vi i Bondelaget skal jobbe for et mer samlet politisk program på tvers av kommende utfordringer innen klima, jordvern, miljø og bærekraft.

Vi er derfor opptatt av at det som her omtales som en utvidelse av Bondelagets jordvernstrategi, må bli mer diskutert og omtalt i nytt næringspolitiske program.

Jordhelse:

Jordhelse er et nytt begrep mot en klimasmart og bærekraftig ledelse (EJP Soil). God jordhelse er et forebyggende tiltak for å ivareta eksisterende jordbruksarealer, men også for å forstå og styrke jordhelsens betydning generelt. Som Arne Bardalen åpnet så godt med, under møte for nettverket tilknyttet EJP Soil på Ås, 06.09.23: «God jordhelse starter med å ta godt vare på bonden»

Trøndelag Bondelag mener jordhelse bør omtales som en viktig del i utvidelse av Bondelagets jordvernstrategi.

Biogassanlegg og biorest:

Trøndelag har i løpet av kort tid opplevd at de biobaserte næringene er preget av økende konkurranse og politiske mål som delvis er i konflikt med hverandre. Eksempler på målkonflikter er økt verdiskaping vs. klima- og miljøpåvirkning, eller bruk av bioressurser og areal som er ønsket til både energiformål, industri og mat (jf. NFR 2023).

Jordvern omhandler å ta vare på den matjorda vi har i dag rent arealmessig, men jordvern omfatter også det å ta vare på matjorda på best mulig måte rent biologisk og agronomisk. Spredning av f.eks. biorest og flytting av matjord er faktorer som også bør vurderes. Det at det spres f.eks. biorest uten at man vet eksakt hva den inneholder vil kunne være en risiko for jordhelse og matsikkerhet. F.eks. når det gjelder planteskadegjørere og sykdommer. I dag vet vi for lite om hvilke konsekvenser en slik spredning kan gi i et langsiktig løp. Derfor er det viktig å kartlegge hvor det spres og hva som spres.

Trøndelag Bondelag mener utnyttelsen av restråstoff og bruken av biorest på jordbruksareal bør tilføyes og omtales i større grad i Bondelagets jordvernstrategi med tanke på arealpress, sambruk av jordbruksareal, jordhelse og matsikkerhet. Gode avtaleverk kan forebygge og sikre god matjord, men vi bør også si noe om hva vi forventer av Statsforvalter og Mattilsynet tilknyttet gitt problemstilling.

Øvrig fartsgrense på 90 km/t

Det er en nasjonal målsetning å øke kapasiteten på jernbanenettet i Norge, og vi ser ikke behov for veistrekninger med 4 felt og 110km/t soner når kapasiteten på jernbanen skal oppgraderes. En øvrig fartsgrense på 90 km/t er en målsetning som vil minimere permanent og midlertidig beslag av store jordbruksareal i dalfører. Vi stiller ofte spørsmål ved om det på enkelte strekninger vil være tilstrekkelig med oppgradering av dagens trasé.

Trøndelag Bondelag mener det i større nasjonale og regionale veiprojekt, bør stilles krav til utredelser der arealregnskap legges frem ved flere alternativer og i samråd mellom vei, bane og sjø. Deriblant alternativer som oppgradering av eksisterende trasé, to felts og maks veiastighet på 90 km/t.

Vedlegg:

Høringsnotat til Bondelagets nye jordvernstrategi, datert 15. september 2023
Innspill fra Soknedalen Bondelag, Nesset Landbrukslag og Landbrukslaget Nord.

47/23 23/00746-1 Årsmelding 2023 - utforming og innhold

Vedtak

Styret vedtok utforming og innhold for årsmelding 2023.

Saksutredning

Styret skal i denne saken vedta utforming og innhold i årsmelding 2023. Trøndelag Bondelag sine årsmeldinger har hatt fokus på å være lettlest og kortfattet med mange bilder. Administrasjonen foreslår å lage en årsmelding over samme mal. Årsmelding 2022 ligger som vedlegg til saken.

Fylkesstyremedlemmer oppfordres også til å bidra med tekst og bilder, fra det som dere husker best fra Bondelagsåret 2023 for Trøndelag. FRIST 15.DESEMBER. Administrasjonen oppfordrer fylkesleder til å lage et lite forord- FRIST 15.DESEMBER.

Forslag til innhold og utforming av årsmelding (gult er forslag til nytt innhold):

- Forord fra fylkesleder
- Styret i Trøndelag Bondelag har i 2023 bestått av
- Antall styremøter i løpet av året
- Styre- og strategisamling
- Antall behandlede saker
- De viktigste sakene gjennom året (GI INNSPILL)
- Styrets deltakelse i lokallagsårsmøter og temamøter lokalt
- Høringsuttalelser
- Medlemstall
- Arbeidsutvalget
- Organisasjonsarbeid; årsmøte i Trøndelag Bondelag, årsmøte i NB, ledermøte,
- Jordvern og jordvernalliansen
- Klimaarbeidet
- Biogass
- Midtnorsk landbruksråd
- Media og kommunikasjon (mediasaker, kronikker, uttalelser)
- Åpen gård
- (Verveutvalget) Verving. Nabokampen. Nasjonal vervekampanje.
- Trøndersk Kornutvalg
- Gås
- Beitedyr og rovdyr.
- Rein på innmark
- Grøntutvalget
- Dyrevelferd og mattrygghet (Sammen for dyra, dyresykdommer) Dyrevelferdsmeldinga
- Beredsskap (nødvann, gjødselgass osv)
- Jordbruksforhandlingene, aksjonsplanlegging, kampanjedag
- Inntektsløft
- Grytten
- Møte i regi av TINE Verdal?
- Agri Stiklestad?
- Andre stormøter?
- Matfestival
- Agrisjå og Ny bonde-samling
- Rekrutteringsarbeid (Landbruksspillet, ROT- læring om grønn næring, Ta Utdanning)
- Politikerkontakt
- Bybondeprosjektet
- Dyrevelferdsprosjektet DyrePrat
- Agritech Cluster

48/23 23/00783-1 Regionmøter 2024. Datoer og første runde på innhold

Vedtak

Styret tok en første runde på innhold og satte datoer for regionmøtene.

Saksutredning

Styret skal i denne saken ta første planleggingsrunde av regionmøtene.

Styret bør ta første runde med å diskutere tema, og tenke igjennom hva lokallagene har vært opptatte av på de lokale årsmøtene nå i høst. Vi har også ledermøte i Trøndelag Bondelag 30. november, der vil lokallagets time gir innspill på aktuelle tema til regionmøtene. Andre dagsaktuelle saker kan også dukke opp.

Styret har god erfaring med at lokallagene i forkant utfordres til å forberede en sak/et tema som de ønsker å ta opp. Det er viktig å få i gang diskusjoner, slik at det ikke blir enveiskommunikasjon i møtene.

Valgmennda har ikke avklart om de deltar på regionmøtene eller ikke.

Vedtak fra evaluering av regionmøtene i 2023:

Fylkesstyret evaluerer regionmøtene for 2023 og foreslår følgende endringer til neste år:

- 4 plansjer er nok! Dersom spesielle temaer kommer disse i tillegg. Ha tilgang til plansjer som de tillitsvalgte kan plukke fra selv.
- Se an møtelokaler og tenk økonomi
- Regionmøter er de beste arenaene og må prioriteres.
- Se an hvilke regioner man skal til. Regioner med utfordringer som for eksempel hjort eller rein, kan man forberede seg spesielt på dette.
- Faddere følger opp fadderlaga sine i forkant og utfordrer på hvilke temaer man ønsker å diskutere.
- Rullering på tillitsvalgte på regionene så alle får mulighet til å treffe alle.
- Temaer kommet opp under regionmøtene jobbes det allerede med, skape mer synlighet rundt det det allerede jobbes med så lokallaga blir kjent med det som foregår

Oppsett for 2023:

Dato	Sted	Region	Lokallag	Fra styret	Ansatt	Valgmennd	Påmeldte
23.1 18 – 22	Ersgård	Stjørdal	Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Frosta, Selbu, Tydal	Olav Galtvik Hanne Staverløkk	Ailin	Lorns	Adm, valgmennd og styret: 4 stk TOTALT 23 stk
23.1 11.– 15	Singsås – Storstu Winsnes	Fjellbygder	Rørosbygdene, Ålen, Haltaldalen, Singsås/Stø n, Budal, Soknedal	Gunnar Alstad Yngve Røøyen	Kari	Kristine	Adm, valgmennd og styret: 4 stk TOTALT 21 stk
25.1 11 – 15	Nordtun Grendehus på Mule	Verdal, Levanger	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nasset, Frol, Ytterøy	Bjørnar Schei Torstein Næss	Pål- Krister	Lorns	Adm, valgmennd og styret: 4 stk

							TOTALT: 22 stk
25.1 18 – 22	Skjetlein VGS, auditoriet	Trondheim	Strinda, Byneset, Tiller og Leinstrand, Klæbu, Melhus, Hølanda, Skaun, Malvik	Petter Harald Kimo Annette Brede	Kari	Halvor	Adm, valgnemnd og styret: 4 stk TOTALT: 14stk
26.1 18 – 22	Mære Landbruksskol e	Steinkjer, Inderøy, Snåsa	Sparbu, Ogndal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, Snåsa Inderøy, Sandvollan	Yngve Røøyen Tove Schult	Pål- Krister	Tore	Adm, valgnemnd og styret: 4 stk TOTALT:19 stk bestilt til 20 stk
26.1 11– 15	Skaugdalen Grendehus	Fosen	Åfjord, Rissa, Ørland, Leksvik	Torstein Næss Olav Galtvik	Ailin	Kristine	Adm, valgnemnd og styret: 4 stk TOTALT:14 stk
31.1 11 – 15	Grong Gård gjestegård	Namdal	Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Nærøysund, Leka, Grong, Høylandet, Indre Namdal Bondelag, Osen	Bjørnar Schei Gunnar Alstad	Pål- Krister	Synnøve	Adm, valgnemnd og styret: 4 stk TOTALT: 34 stk
31.1 11 – 15	Storås Samf.hus i Meldal	Orkdal/Opp dal	Agdenes, Orkdal, Landbrukslage t Nord, Heim, Rindal, Hitra Frøya, Opdal, Lønset, Rennebu, Meldal	Eivind Såstad Mjøen Hanne Staverløkk	Leif	Eli Birgitte	Adm, valgnemnd og styret: 4 stk TOTALT:3 3 stk

I de lokallag som er markert som gule er de som møtte opp, de uten farge er de som ikke har møtt.

Til regionmøtene ble det forberedt plansesett, denne ble utformet som en «grunnpakke» der hvert enkelt styremedlem endret i plansesettet for å tilpasse det til sin region både ut fra spørsmål som kom i forkant og det man kunne forvente kom av spørsmål fra regionen. I plansesettet lå det oversikt over hvem er Trøndelag Bondelag, hvem fylkesstyret er, hva fylkesstyret jobber med, pågående prosjekter, kommune og fylkestingsvalget 2023, plan fram mot fylkestingsvalget, landbrukets klimaplan, klimakalkulator, IBU-midlene, om landbruk og beredskap, psykisk helse, dyrevelferd, jordvern, forslag til hva lokallaga kan gjøre og eksempler på landbrukets gjennomslag.

Første utkast til oppsett for 2024, som grunnlag for diskusjon og fordeling.

Dato	Sted	Region	Lokallag	Fra styret	Ansat	Valg-nemnd
23.11.18 – 22	Kvithammer	Stjørdal	Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Frosta, Selbu, Tydal		Kari	
23.11.15	Storstuggu Winsnes	Fjellbygd er	Rørosbygden, Ålen, Haltdalen, Singsås/Støren, Budal, Soknedal			
24.11.15	Haug Gård ?	Verdal, Levanger	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nettet, Frol, Ytterøy			
24.11.18 – 22	Skjetlein	Trondheim	Strinda, Byneset, Tiller og Leinstrand, Klæbu, Melhus, Hølonda, Skaun, Malvik			
25.11.18 – 22	Inno Camp	Steinkjer, Inderøy, Snåsa	Sparbu, Ogdal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, Snåsa Inderøy, Sandvollan			
25.11.15	Skaugdalen Grendehus	Fosen	Åfjord, Rissa, Ørland, Leksvik			
30.11.15	??	Namdal	Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Nærøysund, Leka, Grong, Høylandet, Indre Namdal Bondelag, Osen		Kari	

<p>30. 1 11 – 15</p>	<p>Kari</p>	<p>Orkdal/O ppdal</p>	<p>Agdenes, Orkdal, Landbruksl aget Nord, Heim, Rindal, Hitra- Frøya, Opdal, Lønset, Rennebu, Meldal</p>				
----------------------------------	-------------	---------------------------	--	--	--	--	--

49/23 23/00035-11 Statusrapport for arbeidsplan Trøndelag Bondelag mars 2023 - mars 2024

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag har gjennomgått Strategi- og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag mars 2023 – mars 2024, og det legges en ekstra innsats på følgende arbeidsområder:

- Arbeid med ny strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag der kommunikasjonsplan er innbakt.
- Motiverte lokallag som gir innspill til jordbruksforhandlingene
- Følge opp arbeidet med tallgrunnlag og opptrappingsplan
- Bondens helse

Saksutredning

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag har en gjennomgang av status for Strategi- og arbeidsplan mars 2023 – mars 2024. I tillegg har fylkesstyret hatt en grundig gjennomgang av budsjett og regnskap. Arbeidsplan er fra årsmøte til årsmøte, mens budsjett følger kalenderåret.

Vedlagt saken er arbeidsplanen merket med rødt, gult eller grønt i tiltakene. Rødt betyr ikke igangsatt, ikke gjennomført eller startet planlegging, eller at vi ikke har fått det til på en god måte. Gult betyr at arbeid er igangsatt, men ikke ferdig planlagt eller gjennomført. Gult kan også bety stort potensiale for forbedring eller at ikke alt er gjennomført av ulike grunner. Lysegrønt betyr at dette er det jobbet mye med, men at det fortsatt er noen muligheter/potensiale for at det kan bli bedre eller at slutføring/etterarbeid gjenstår. Mørkt grønt betyr at arbeidet er gjennomført/oppdrag utført og evt evaluert der det har vært ønske om det. Noen felt er helt hvite. Det betyr at vi ikke har kommet til gjennomføring av arrangementet/opplegget enda, men merker oss hva vi ønsker oppnå med arrangementet/tiltaket. Dette gjelder f.eks ledermøtet, regionmøtene og årsmøtet.

På grunn av til tider lav bemanning har det dette arbeidsåret vært nødvendig med streng prioritering av aktivitetene.

Ansatte har vært med og foreslått fargesettinga, så er det opp til fylkesstyret om administrasjonen har vurdert riktig eller om fylkesstyret ønsker noe korrigeret. Vi gjennomgår linje for linje i møtet, og fylkesstyret kommenterer underveis.

Når det gjelder godt mediearbeid avklart i planer og vedtak, så bærer dette arbeidet preg av at vi har hatt lav bemanning i perioder og det har vært lederskifte i administrasjonen. Norges Bondelag har vedtatt og lansert en ny kommunikasjonsstrategi, og vi foreslår at kommunikasjonsstrategi for Trøndelag Bondelag «bakes inn» i arbeidsplandokumentet og at malen for Norges Bondelags kommunikasjonsstrategi brukes. Det er et stort etterslep av aktivitet som burde vært skrevet om på hjemmesiden vår.

Det er ikke laget årshjul for opplæring lokalt tillitsvalgte enda. Lokallagspraten på Teams har hatt mange tema som kan regnes som opplæring, og Teams er en god og ok arena for opplæring. Opplegg for skolekontakter og Landbruksspillet bør også være en del av det årshjulet. «Lokallagsskolen» har vært naturlig å gjennomføre i tidsrommet etter ledermøtet og før regionmøtene. Arbeid med verving kan også være en del av dette årshjulet. Vi må sette opplæringsarbeidet i system da det vil lette lokallagsstyrene i deres arbeid å ha god kunnskap om bondelagsarbeid og forståelsen av hvordan bondelaget kan fungere vil øke.

Det er store arrangementer i Trondheim dette arbeidsåret. VM i ost er nettopp gjennomført, og der bidro vi med en tur for dommerne for å vise noe av mangfoldet i trøndersk landbruk. Vi hadde ikke kapasitet til å bidra med aktiviteter på selve arrangementet. Boccuse d'Or arrangeres i

Trondheim 19.-20. mars 2024 og vi må vurdere hvordan vi skal koble oss på dette store arrangementet.

Fokus på bondens helse – Fagkompetansesenter for landbrukshelse ved arbeidsmedisinsk avdeling ved St.Olavs Hospital kan stå i fare for at det ikke videreføres hvis det ikke fås på plass en fast finansiering. Dette bør være tema også i vårens jordbruksforhandlinger. Flere lokallag har psykisk helse som tema på medlemsmøter eller fagdager. I tillegg har vi satt opp at vi skal gjennomføre en temadag om bondens helse arrangert av fylkesbondelaget, og da er det naturlig å samarbeide med samarbeidsparter i f.eks Sammen for dyra.

Vi venter fortsatt på regjering og Storting når det gjelder tallgrunnlag og opptrappingsplan. Det er viktig at lokallagene er motiverte til å bidra med innspill til jordbruksforhandlingene, og fadderlagsordningen fungerer veldig godt og er et godt bidrag til å motivere lokallagene til innsats her.

Dyrevelferdsmeldinga er også en stor sak det er gitt innspill på, og vi må være på her når den kommer. Vi har i Midt-Norge verktøyet «Sammen for dyra» og det er viktig at vi bidrar inn i Sammen for dyra og at vi bidrar til videreutvikling av Sammen for dyra. Prosjektet «Dyreprat» er også viktig for å synliggjøre arbeid med god dyrevelferd. Det jobbes også med holdforskrift klauvdyr og nye forslag der, noe vi er gjort kjent med gjennom arbeidet med gjødselgass.

Det jobbes med bærekraftplakat for landbruket i Trøndelag, og her må bonden være i fokus skal bærekraftplakaten bli brukt.

Fram mot ledermøtet og deretter fram mot årsmøtet vil det være fokus på arbeidet med Trøndelag Bondelags strategier, visjon, mål og kjerneområder. Nytt næringspolitisk program for Norges Bondelag er også viktig tema.

Tilbakemeldinger i styremøtet 7. november 2023:

- Tilføyer at nye fylkestyremedlemmer har deltatt på tillitsvalgtopplæring hos Norges Bondelag.
- Inn på tunet-gårder og gårdsbesøk skole-landbruk ofte kryssende/samme interesser.
- Medlemsutvikling følges; gi oransje farge.
- Bjørn Gimming deltok i debatt på programmet til Agrisjå.

50/23 23/00314-3 Etablering av konsept Agri Trøndelag for større årlig regionalt landbrukspolitisk møte før jordbruksforhandlingene

Vedtak

Fylkeslaget legger fram skisse for Agri Trøndelag på ledersamlingen i november 2023 for diskusjon. Fylkets deles i fire regioner, hvor lokallaga i den enkelte regionen blir medarrangører sammen med fylkeslaget hvert fjerde år.

Modellen forutsette et samarbeid mellom fylkeslag og lokallag, både arrangementsteknisk og budsjettmessig. Det skisseres en fordeling med 25% av kostanden på fylkeslaget og 75% dekkes ved bruk av aktive lokallagsmidler. Aktive lokallagsmidler dekker da lokallagenes andel av kostnaden.

Saksutredning

Det vises til styresak i august 2023 om vurdering av mulig videreføring av konseptet Agri Stiklestad i regi av Trøndelag Bondelag.

Som vedtatt i styremøtet i august, legger administrasjonen fram en noe mer konkret skisse av en framtidig landbrukspolitisk debattserie i årene framover. Denne skissen presenteres på ledersamlinga i Trøndelag Bondelag i november 2023 for innhenting av innspill fra lokallaga.

Sluttregnskapet for AgriStiklestad 2023 viser at debattmøtet på kvelden fikk en total kostnad på kroner 96 000 kroner. Antall deltakere var ca 285 stk.

Debatt				
Middag Gjester	30 a 600kr		kr 18 000,00	kr 15 000,00
Bårdsgård, Debattleder			kr 10 000,00	kr 12 000,00
Robert Mood	Honorar		kr 45 000,00	kr 25 000,00
	Reise		kr 6000,00	kr 2739,00
	Overnatting		kr 3000,00	kr 1350,00
Musikk			kr 10 000,00	kr 7000,00
Reiseutgifter Debattdel			kr 50 000,00	kr 4050,00
Kaffe/mat	450 stk a 100		kr 45 000,00	kr 28500,00
SUM UTLEGG			kr 143000,00	kr 95 639,00
Egeninnsats arrangørlag og deltakere	1350 timer a kr 700		kr 945 000,00	
Sum kostnader debatt			kr 1088000,00	
Finansierungsplan debatt				
Sponsorinntekter			kr 72 000,00	kr 97500,00
Økonomisk tilskudd medarrangører	16 lag		kr 71 000,00	kr 25 000,00
Egeninnsats arrangørlag og deltakere			kr 945 000,00	
SUM finansiering og debatt			kr 1088000,00	

Dersom en forutsetter at en klarer å engasjere like bredt framover, og gjennomfører debattmøter opp mot denne størrelsen, så vil det nok være realistisk å operere med kostnadsoverslag opp mot 100 000 kroner pr år. Det vil imidlertid være mulig å ta ned noen budsjettposter noe, for eksempel debattleder, musikk, samt også honorar til paneldeltakere. I vår utgjorde dette omkring 25 000 kroner. Men samtidig vet vi at kostnadene med lokale og mat har økt, noe som trolig vil dra prisen opp for slike arrangementer også framover.

Ved gjennomføringen av Agristiklestad i vår, henta Verdal Bondelag inn samla 97 500 kroner i sponsorinntekter. De gikk bredt ut og fikk tilskudd fra mange aktører. Det må vurderes om fylkeslaget i samarbeid med lokallaga kan selge sponsorplasser på disse arrangementene innenfor landbruksfamilien, dvs i hovedsak samvirkeorganisasjonene og våre samarbeidspartnere som Landkreditt og Gjensidige.

Med en øvre kostnadsramme på 100 000 kroner pr arrangement, vil denne kostnaden måtte fordeles mellom fylkeslaget og de berørte lokallagene i de fire regionene.

Fylkesstyret skisserte i august en inndeling av fylket i fire, med rullering slik at arrangementet legges i den enkelte regionen hvert 4. år.

Mulig inndeling:

- Namdal – 11 lokallag (Flatanger, Fosnes, Grong, Høylandet, Indre Namdal, Leka, Namdalseid, Namsos, Nærøysund, Overhalla, Snåsa,
- Innherred – Fosen – 19 lokallag (Agdenes, Beitstad, Egge og Kvam, Frol, Frosta, Inderøy, Osen, Rissa, Sandvollan, Leksvik, Nettet, Ognal, Skogn, Sparbu, Stod, Verdal, Vuku, Ytterøy, Åsen, Ørland, Åfjord)
- Orkland – Fjellregionen sørvest – 14 lokallag (Heim, Hitra og Frøya, Strinda, Landbrukslaget Nord, Orkdal, Rindal, Lønset, Meldal, Oppdal, Soknedal, Skaun, Leinstrand og Tiller, Melhus, Hølonda
- Stjørdal – Fjellregionen sørøst - 14 lokallag (Budal, Haltdalen, Lånke, Malvik, Skjelstadmark og Stjørdal, Meråker, Hegra, Klæbu, Rennebu, Rørosbygdenes, Selbu, Singsås og Støren, Tydal, Ålen

Med en kostnadsdeling 75% på lokallagene og 25% på fylkeslaget, så vil dette innebære en budsjettmessig belastning på fylkeslaget på opp mot 25 000 kroner. Belastningen på lokallagene vil variere litt, alt etter geografisk inndeling, men med skissen ovenfor vil en kostnad på 75 000 kroner utgjøre fra 4000 kroner pr lokallag til 7500 kroner pr lokallag.

Det blir da lokallaga i Namdalen som får den største belastningen økonomisk pr lag, hvis arrangementskostnaden er 100 000 kroner. Det er imidlertid sannsynlig at debattarrangementet vil være litt mindre i antall deltakere i dette området, og da vil sannsynligvis også total kostnaden som skal fordeles være lavere.

Til fratrekk kommer eventuelle sponsorinntekter fra våre samarbeidspartnere, eksempelvis Tine, Nortura, Felleskjøpet, Gjensidige og Landkreditt. Det er pr nå ikke gjort noe framstøt i den retningen mht eventuelt slikt samarbeid.

Sak 51/23

23/00512-5

Notat økonomi Trøndelag Bondelag

Denne saken er konfidensiell

52/23 23/00791-1 Søknad om forsøk Trøndelag Fylkeskommune

Vedtak

Trøndelag bondelag oversender sine merknader nevnt i saken til Kommunal -og regionaldepartementet

Saksutredning

Bondelag er gjort kjent med at fylkesutvalget har vedtatt å søke om forsøkskommune (sak 186/23):

Bakgrunn og saksutredning finnes her:

<https://opengov.360online.com/Meetings/TRONDELAG/File/Details/3896961.PDF?fileName=Invitasjon%20til%20%C3%A5%20%20s%C3%B8ke%20om%20%C3%A5%20bli%20fors%C3%B8kskommune&fileSize=199504>

Vedtak:

1. Fylkesutvalget stiller seg positiv til regjeringens ønske om å fornye offentlig sektor gjennom forsøk.
2. Fylkesutvalget forutsetter som en premiss for forsøkene at fylkeskommunen blir fullt ut økonomisk kompensert gjennom forsøkene med oppgaveoverføring.
3. Fylkesutvalget ber fylkesdirektøren søke om forsøk med å overføre følgende oppgaver fra statsforvalteren:
 - a) Prosjektskjønnsmidlene
 - b) Tilskuddsmidlene til fjell-landbruket
 - c) Regionalt miljøprogram
 - d) Utvalgte kulturlandskap
 - e) Regionale skog-, og klimaprogram
4. Fylkesutvalget ber fylkesdirektøren søke om forsøk med å endre folkehelseloven- slik at den er tilpasset oppgavefordelingen mellom fylkeskommune og statsforvalter
5. Fylkesutvalget ber fylkesdirektøren søke om forsøk med å overta ansvaret for § 26 og § 29 i skiltforskriften fra Statens vegvesen
6. Det gjøres en vurdering i samarbeid med departementet om fylkeskommunen kan utvikle sin funksjon som beredskapsmyndighet innenfor f.eks. samferdselsområdet i forsøket.

Trøndelag Bondelags kommentarer til vedtaket:

Statsforvalteren utfører ulike forvaltningsoppgaver på vegne av departementene. Statsforvalteren kontrollerer også kommunenes virksomhet og er klageinstans for en rekke kommunale vedtak. Statsforvalteren har derfor fagkunnskap på en rekke overordnede samfunnsområder, samtidig som de har viktig lokalkunnskap.

På landbruksområdet betyr dette kompetanse på ulike områder innen landbruksfagene. I tillegg til konkret fagkompetanse vil en kunne bruke kompetanse på tvers av områder eks jord -og plantefag, husdyrfag, plan og juridisk kompetanse. Kompetanse på tvers av fagavdelingene er i denne sammenhengen også viktig, eks, plan, helse, oppvekst og samfunnssikkerhet- og beredskap.

Statsforvalteren har kunnskap og kontakt med kommunene på strategisk - og sektornivå. Samarbeid med landbruksforvaltningen kan understrekes i denne sammenhengen.

Trøndelag Bondelag vil påpeke at en flytting av ordninger som ligger i jordbruksavtalen fra regionalt statlig nivå til regionalt politisk nivå kan få uheldige konsekvenser for forvaltning av ordningene.

Trøndelag Bondelag legger følgende argumentasjon til grunn:

Overføring fra Statsforvalteren til Fylkeskommunen medfører risiko for at det regionale partnerskapet for landbruk mister innflytelse over bruken av midlene i Trøndelag. Prioriteringer og føringer de legger kan bli overprøvd gjennom seinere politisk behandling i Fylkeskommunen.

Det regionale partnerskapet arbeider sammen om analyser og utvikling av landbruket. Trøndelag står for 24 % av matproduksjonen i Norge. Det er nylig lagt fram en verdiskapingsanalyse for Trøndersk landbruk, som viser at landbruket gir grunnlag for 17,4 milliarder kroner. Dette utgjør 8-9 prosent av fylkets økonomi. Det er viktig at partnerskapet har sammensetning og myndighet nok til å samarbeide om videre utvikling av landbruket i Trøndelag.

Det er Statsforvalteren som forvalter ordningene, i tett dialog med partnerskap i fylket. Dette samordnes noe mellom fylkene, men det er rom for regionale tilpasninger og prioriteringer. Til grunn for det regionale handlingsrommet ligger solide faglige vurderinger.

Fylkeskommunen har ikke samme dialog med primærkommunene som Statsforvalteren. Det blir fort en mer krevende dialog og mindre koordinering hvis det er Fylkeskommunen og ikke Statsforvalteren som er det regionale myndighetsleddet.

Overføring av virkemidlene til Fylkeskommunene kan føre til en mer krevende prosess av hensyn til rettsikkerhet i form av Statsforvalterens rolle som kontroll - og klageinstans. Dette er en viktig rolle for å følge opp at midler over jordbruksavtalen blir forvaltet i hht. lov og forskrift. Valg av evt. modell vil ha betydning for hvordan dette vil bli i praksis.

Trøndelag Bondelag mener at det er uheldig å splitte fagmiljøet hos Statsforvalteren/landbruksavdelingen. En konsekvens kan bli at landbruksavdelingen i framtiden blir for liten til å opprettholdes som egen avdeling.

Det er spesielt RMP midlene som Trøndelag Bondelag er bekymret for. Dette er rettighetsbaserte ordninger, med tilskudd direkte til bonden.

Konklusjon:

Fagkompetansen er viktig for videre utvikling av Trøndersk Landbruk. Flere ordninger er overført til Regionalt politisk nivå de siste årene. Dette forvaltes innenfor rammene av jordbruksavtalen eks IBU og RK-ordningen. Det er positivt med politisk handlingsrom, men det må være tilstrekkelig fagkompetanse til forvaltning av ordningene. Trøndersk landbruk har ikke råd til å bygge ned sterke fagmiljøer, og ber om ordningene nevnt over også i framtiden også forvaltes av Statsforvalteren. Kombinasjonen kompetent fagmiljø og god kunnskap om kommunene er vesentlig i denne sammenhengen.

Om Trøndelag Fylkeskommune skal gjøre prioriteringer som legger rammer for forvaltning av ordningene, må dialogen med faglagene styrkes gjennom det regionale landbrukspartnerskapet.

Trøndelag Bondelag er spesielt bekymret for RMP-ordningen.

Petter H. Kimo
Fylkesleder

Hanne Staverløkk
nestleder

Gunnar Alstad

Torstein Næss

Camilla S. Johansen

Kjell Erik Berntsen

Arnt Ove Løvås

Andrea Murvold (1. vara)

Laila Iren Veie (STBK)

Malin Solberg (STBU)